

Hármashatár-hegyi sportrepülőtér komplex tájvizsgálata és ökoturisztikai fejlesztési lehetőségei

Horváth-Szabó Bernadett

Tájérendező és kertépítő mérnök szak, BSc alapszak, nappali képzés

Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet, Tájvédelmi és Tájrehabilitációs Tanszék

Belső témavezető: Hubayné dr. Horváth Nóra, egyetemi docens, PhD

Külső témavezető: Mocsári Vazul, Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, Természetvédelmi Őrszolgálat-Vezető

Szakdolgozatomban a Hármashatár-hegyi sportrepülőtér környékének komplex tájvizsgálatát végeztem el. Azért foglalkoztam ezzel a területtel és azért fontos számomra, mert a családi szálak kötnek a helyszínhez. A dolgozat fő célkitűzése a helyzetfeltárás mellett a terület terheléseit csökkentő ökoturisztikai koncepció kidolgozása. Kutatási kérdéseim közül a legfontosabb kérdésem, hogy a természetvédelem, a rekreáció és a vitorlázórepülés összhangban hozható-e?

Munkám során tájhasználati konfliktusokat mértem fel, történelmi területhasználatok változását követtem végig egészen napjaink területhasználatáig, és a területhasználók szokásait is félmértem. A vizsgálati területen 2023 év végén ősszel és télen, illetve 2024-ben télen, tavasszal, nyáron és ősszel végeztem terepbejárást. Emellett lehetőségem volt tavasszal és ősszel kisrepülőből felvételeket készíteni. A dolgozathoz QGIS térinformatikai szoftverrel készítettem térképeket, ábrákat. A kérdőívkészítésben a Google forms programot használtam, amivel gyorsan és egyszerűen jutottam válaszokhoz. Módszereim között szerepelt az élőhelytérképezés, biotikai adatokból sűrűsödés-elemzés készítése a területre, melyből megállapítottam, hogy az állati értékek a terület közepére koncentrálnak. A legfontosabbak a haragos sikló és a közönséges ürge. A növényi értékek pedig a Vöröskőváron és környékén élnek elszórtan. Kiemelendő a kacstalan lednek és a vajsínű atracél előfordulása. Tájban található egyedi tájértékeket is felmértem, melyeket az alábbi módon csoportosítottam: kultúrtörténeti értékek (például Gercse templom), közlekedési értékek (egykor jelentős vitorlázórepülő infrastruktúra része volt a Szuszogó), háborús katonai emlékek (MHS gyakorlópálya, ennek nyomait mai napig őrzi egy fegyvertisztító asztal), geológiai értékek (Vöröskőváron az egykori bánya) és a tájképi értékek amiből kiemelkedő a Hármashatár-

hegyről való kilátás a Fővárosra. A tájhasználati konfliktusok megszüntetésére és a védett értékek elhelyezkedése alapján megállapítottam, hogy milyen javaslatok adhatók ökoturisztikai megoldásokkal, a reptér biztonságos tovább üzemelése érdekében. Javaslati munkarészemben kidolgoztam egy koncepciót, ami a konfliktusokat eloszlatja a területen, és - nem utolsósorban - az ide látogató közönség figyelmét fel lehet hívni a terület fontosságára. A Vöröskővár melletti 53445/4 helyrajzszámú telek mentes védett értékektől, ezért ide javaslom új ökoturisztikai létesítmények (tűzrakók, pihenőhelyek, bekerített kutya-futtató) kiépítését a területhasználati szabályokat és a természeti értékeket bemutató információs táblákkal. Az 53445/4 helyrajzszámú terület jelenleg egy kihasználatlan rész, amely tökéletes arra, hogy új szerepet töltsön be. Elkészítettem az információs táblák terveit és kihelyezési pontokat is jelöltem egy térképen. Összességében megállapítható, hogy a vitorlázórepülés és a rekreációs tevékenységek összehangolhatóak a területen. Hosszú távú tervként szerepel a fokozottan védett közönséges ürge élőhelyrekonstrukciója, visszatelepítése a tervezési terület Natura 2000 természetmegőrzési területként kijelölt részére.